

EU:s fiskeutskott struntar i folkrätten

I EU-parlamentet röstade både budgetutskottet och utvecklingsutskottet i november emot den ett-åriga förlängningen av fiskeavtalet mellan EU och Marocko, men i det tunga fiskerikutskottet några veckor senare blev det däremot ett ja.

12 ledamöter röstade för förlängningen, 8 röstade emot och en la ned sin röst. I december ska EU-parlamentet säga sitt.

Motståndet mot EU:s fiskeavtal med Marocko har ökat bland eu-parlamentarikerna.

– Jag beklagar att fiskeutskottet i Europaparlamentet låter nationella intressen gå före internationell rätt, säger Åsa Westlund, europaparlamentariker (S).

– Avtalet är inte i enlighet med västsahariernas önskan eller intresse och strider därför mot folkrätten.

Fiskeavtalet mellan EU och Marocko löpte ut i februari 2011, förlängdes formellt med ett år i juli och ska omförhandlas eller avslutas i februari 2012. Godkännandet i efterhand har alltså dragit ut ordentligt på tiden.

Avtalet har mötts av massiv kritik från många parlamentariker, men den spanska fiskelobbyn är stark. I EU:s ministerråd i februari röstade Sverige, Storbritannien och Danmark emot avtalet. Finland och Tyskland lade ner sina röster. Men i juli när den ettåriga förlängningen formellt skulle godkännas, hade flera länder ändrat sig. Sverige, Danmark och Nederländerna röstade emot. Storbritannien, Finland, Österrike och Cypern la ned sina röster. Tyskland gjorde en kovändning och röstade för avtalet.

Våren 2011 avslöjades att fiskeavtalet med Marocko är EU:s ekonomiskt sämsta fiske-

Det är marocker och européer som fiskar i den ockuperade delen av Västsahara. Inte västsaharier. Bild: Lena Thunberg

avtal. EU betalar Marocko 36 miljoner euro för att 119 båtar ska få fiska utanför framför allt Västsaharas kust. Av dessa båtar är 100 spanska. En oerhört dyrbar historia för EU:s skattebetalare, säger många icke-spanska parlamentariker.

Dessutom är vattnen överfiskade och Marockos fiske har inte moderniserats såsom var sagt i avtalet. 13, 5 miljoner euro skulle användas för att stödja den lokala fiskerisektorn. Endast 15 procent av pengarna har använts till detta.

I områden som väntar på avkolonisering kan utvinning av naturresurser ske enbart om områdets befolkning så önskar och om utvinningen kommer dem till del. Varken Marocko eller EU-kommissionen har kunnat visa att så skett. EU-parlamentets jurister krävde redan 2009 att fiskeavtalet skulle sägas upp eller omförhandlas. Marocko vägrade också att låta EU-parlamentets fiskeutskott besöka området 2010.

EU-parlamentarikern och rapportör i fiskeutskottet Carl Haglund är mycket kritisk till hur EU-kommissionen har hanterat fiskeavtalet. En utvärdering av Marocko-avtalet, som gjordes av två externa bolag, översattes inte från franska till engelska förrän Carl Haglund personligen tog kontakt med EU-kommissionär Maria Damanaki. Till och med den spanska utskottsordföranden Carmen Fraga Estévez (EPP) ansåg i augusti att rapporten om fiskeavtalet var den mest negativa rapport som hon läst.

Den rapport som EU-kommissionen krävde av Marocko och som gällde fiskeavtalets konsekvenser för västsaharierna kom först i december 2010. Den har ännu inte offentliggjorts.

75 procent av fisket i EU:s fiskeavtal med Marocko sker på västsahariskt vatten. Ändå röstade EU-parlamentet i september emot förslaget att avtalet ska prövas i EU-domstolen.

I augusti hade flera ledamöter krävt i EU-parlamentets fiskeutskott att EU:s fiskeavtal med Marocko ska prövas i EU-domstolen för att se om det följer internationell rätt. Det kontroversiella avtalet innefattar nämligen även det ockuperade Västsaharas vatten. Dessutom måste Marocko kunna visa att intäkterna från fisket kommer västsaharierna till del samt att det sker i enlighet med deras vilja enligt folkrätten. Men vid omröstningen en månad senare vann nejsidan på grund av starka krafter inom konservativa, liberala och socialister. Det blev ingen prövning i EU-domstolen. 221 röstade för, 302 emot och 30 parlamentariker la ned sina röster.

– Jag är djupt besviken. Att få fallet prövat hade klargjort en gång för alla om EU följer folkrätten. Om regeringen verkligen försvarar folkrätten måste Sverige nu begära att fiskeavtalet prövas i domstol, sa Isabella Lövin, EU-parlamentariker för Miljöpartiet de gröna.

EU måste enligt fördraget följa folkrätten i sina internationella förbindelser. EU-domstolen kan pröva om internationella avtal följer fördraget, på en begäran från någon av EU-institutionerna eller medlemsstaterna.

– Jag är övertygad om att EU-domstolen hade dragit samma slutsats som oss, nämligen att avtalet strider mot internationell rätt. Dessvärre tror jag att det var just därför som många ledamöter röstade emot initiativet. De ville helt enkelt inte ha det juridiska svaret svart på vitt, eftersom de vill bevara fiskeavtalet, sa Åsa Westlund (S).

Isabella Lövin gör en jämförelse med EU:s handelsavtal med Israel. Där innefattas inte produkter tillverkade på ockuperad palestinsk mark. De omfattas alltså inte av avtalet.

– Vad är det för skillnad mellan EU:s avtal med Marocko och det EU har med Israel, frågade hon EU-kommissionens representant i augusti utan att få svar.

Lena Thunberg

Källor: Europaportalen, Webbfansers, WSRW m.fl.